

Nr 160.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående årligt understöd åt förra lärarinnan vid S:t Katarina svenska församlings kyrkoskola i Leningrad Elin Maria Wilhelmina Öström; given Stockholms slott den 1 mars 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Till Kungl. Maj:ts prövning föreligger fråga om årligt understöd åt förra lärarinnan vid S:t Katarina svenska församlings kyrkoskola i Leningrad Elin Maria Wilhelmina Öström.

Beträffande nämnda skola har inhämtats följande:

Skolan, vilken grundats omkring år 1800, var en åttaklassig samskola. Undervisningen bedrevs å svenska språket. Skolan förvaltades av ett skolråd med församlingens kyrkoherde såsom ordförande och underhölls till största delen genom avkastningen av en församlingen tillhörig större fas-

Bihang till riksdagens protokoll 1935. 1 saml. Nr 160—161.

tighet, varjämte församlingen för ändamålet disponerade vissa donationsmedel ävensom åtnjöt ett mindre understöd från svenska och finska staten. Kyrkoherden i församlingen var tillika skolans rektor. Antalet rikssvenska barn utgjorde omkring 10 procent av hela elevantalet. I skolan ingick förberedande avdelning om två klasser, vilken avdelning år 1912 uppdelades på två till olika fastigheter förlagda särskilda avdelningar.

Enligt för skolan gällande pensionsbestämmelser ägde lärarpersonalen rätt till pension från församlingen efter en tjänstetid av 25 år.

I samband med församlingens upplösning till följd av den ryska revolutionen, därvid församlingens tillgångar gingo förlorade, upphörde skolans verksamhet den 1 maj 1918.

Av handlingarna i ärendet inhämtas beträffande Öström,

att Öström, som är svensk medborgare, är född den 4 december 1875 och alltså 59 år gammal;

att hon erhållit sin lärarinneutbildning vid ryska statliga läroanstalter i Leningrad;

att hon varit anställd såsom lärarinna vid förenämnda skola under nära 25 år, nämligen under tiden september 1893—april 1918, därav från och med den 1 september 1912 såsom föreståndarinna för den ena av skolans förberedande avdelningar;

att hon under de senare åren av anställningstiden undervisat i ämnena religionskunskap, svenska och tyska språken, geografi och sång;

att hon och hennes numera avlidne fader, efter anmodan att lämna Ryssland, år 1918 flyttat till Finland, varvid de i Ryssland måst kvarlämna sina samtliga tillgångar, vilka uppgått till omkring 5,500 kronor;

att hon efter sin bosättning i Finland icke haft några regelbundna inkomster och ej heller uppburit något understöd eller ersättning för lidna förluster;

samt att hon enligt läkarintyg på grund av sjuklighet icke kan utföra något regelbundet arbete.

Hos Kungl. Maj:t har Öström — under åberopande att 1926 års riksdag enligt förslag av Kungl. Maj:t (prop. nr 139; riksd. skr. nr 148, p. 52) beviljat pension till belopp av 1,200 kronor åt en var av lärarinnorna vid ifrågavarande skola Matilda Wilhelmina Almqvist och Maria Elisabet Almqvist — anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt pension åt Öström till belopp av 1,200 kronor för år och därvid i huvudsak anfört följande:

Såsom av handlingarna framgår äro omständigheterna i nu förevarande fall väsentligt likartade med de omständigheter, som förelågo i det av Öström åberopade ärendet rörande pension åt lärarinnorna Almqvist. Öströms ansökning synes överstyrelsen synnerligen behjärtansvärd, och torde billigheten kräva, att Öström, som vid samma skola som förenämnda lärarinnor under 25 år arbetat för svenska barn i utlandet, ej på sin ålder-

dom ställes utan medel för sitt uppehälle. Vad beträffar storleken av det understöd, som må beviljas Öström, torde detsamma, enär Öström tjänstgjort vid nämnda skola under i det närmaste lika lång tid som ovan-nämnda lärarinnor, böra uppgå till samma belopp som de understöd, vilka beviljades dem, eller till 1,200 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande förklarat sig kunna biträda skol-överstyrelsens förslag.

Såsom nämnt har tidigare beviljats årligt understöd åt två andra lära-rinnor vid ifrågavarande skola. Med hänsyn härtill och då omständighe-terna i det nu föreliggande fallet äro i huvudsak likartade, vill jag icke motsätta mig, att dylikt understöd av statsmedel beviljas Öström med det av ämbetsverken föreslagna beloppet, 1,200 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra lärarinnan vid S:t Katarina svenska för-samlings kyrkoskola i Leningrad Elin Maria Wilhel-mina Öström må från och med den 1 juli 1935 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pen-sioner och understöd m. m. uppbära ett årligt understöd av 1,200 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga leda-möter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Bernt Nilsson.

